

Věc C-105/21

**Shrnutí žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podle čl. 98 odst. 1
jednacího řádu Soudního dvora****Datum doručení:**

22. února 2021

Předkládající soud:

Specializiran nakazatelen sad (Bulharsko)

Datum předkládacího rozhodnutí:

22. února 2021

Trestní řízení proti:

IR

Předmět původního řízení

Vydání evropského zatýkacího rozkazu vůči obžalovanému IR.

Předmět a právní základ žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se předkládá na základě čl. 267 prvního pododstavce písm. b) SFEU.

Předběžné otázky

- 1) Bylo by v souladu s článkem 6 Listiny ve spojení s čl. 5 odst. 4 a 2, jakož i odst. 1 písm. c) EÚLP, s článkem 47 Listiny, právem na volný pohyb, zásadou rovnosti a zásadou vzájemné důvěry, pokud by vystavující justiční orgán ve smyslu čl. 6 odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584 nevynaložil žádné úsilí, aby vyžádanou osobu informoval o skutkových a právních důvodech jejího zatčení a o právu na podání opravného prostředku proti zatýkacímu rozkazu, zatímco se tato osoba nachází na území vykonávajícího členského státu?
- 2) V případě kladné odpovědi: Vyžaduje zásada přednosti unijního práva před vnitrostátním právem, aby vystavující justiční orgán tyto informace

neposkytl, a vyžaduje [tato zásada], aby vystavující justiční orgán mimoto v případě, že vyžádaná osoba navzdory tomu, že tyto informace nebyly poskytnuty, podá návrh na zrušení vnitrostátního zatýkacího rozkazu, tento návrh meritorně přezkoumal až po předání vyžádané osoby?

- 3) Jaká právní opatření stanovená unijním právem jsou pro účely poskytnutí takovýchto informací vhodná?

Uváděné předpisy unijního práva a judikatura

Rámcové Rozhodnutí Rady 2002/584/SVV ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy (Úř. věst. 2002, L 190, s. 1; Zvl. vyd. 19/06, s. 34) ve znění rámcového rozhodnutí Rady 2009/299/SVV ze dne 26. února 2009

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/13/EU ze dne 22. května 2012 o právu na informace v trestním řízení (Úř. věst. 2012, L 142, s. 1)

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/41/EU ze dne 3. dubna 2014 o evropském vyšetřovacím příkazu v trestních věcech (Úř. věst. 2014, L 130, s. 1)

Listina základních práv Evropské unie (Úř. věst. 2016, C 202, s. 389)

Rozsudek Soudního dvora ze dne 28. ledna 2021, IR, C-649/19, ECLI:EU:C:2021:75

Uváděné vnitrostátní právní předpisy

Nakazatelen procesualen kodeks (trestní řád, Bulharsko, zkráceně NPK)

Nakazatelen kodeks (trestní zákoník, Bulharsko, dále jen „NK“)

Zakon za ekstradiciata i evropejskata zapoved za arest (zákon o vydávání a evropském zatýkacím rozkazu, Bulharsko, zkráceně ZEEZA)

Stručné shrnutí skutkového stavu a řízení

- 1 Proti IR byla podána obžaloba pro účast na zločinném spolčení, které mělo být zorganizováno s cílem převážet za účelem obohacení přes státní hranice ve velkém rozsahu neokolkované zboží podléhající spotřební dani (cigarety), za což lze podle článku 321 NK uložit „trest odnětí svobody“ v trvání až 10 let, a z důvodu napomáhání při skladování 373 490 neokolkovaných krabiček cigaret v hodnotě 2 801 175 leva (1 413 218 eur), za což lze podle článku 234 NK uložit „trest odnětí svobody“ v trvání až 8 let.

- 2 V přípravném řízení byl IR poučen o svých obecných právech, která mu náleží jako obviněnému.
- 3 V době zahájení soudní fáze řízení dne 24. února 2017 IR opustil adresu svého bydliště. Snaha soudu vypátrat místo jeho pobytu byla neúspěšná. Oba advokáti, které si zvolil, prohlásili, že ho již nezastupují. Byl mu ustanoven nový obhájce *ex offo* (vnitrostátní právní předpisy kogentně stanoví, že obviněný, který není přítomen, musí být obhajován advokátem).
- 4 Usnesením ze dne 10. dubna 2017, které bylo dne 19. dubna 2017 potvrzeno soudem druhého stupně, nařídil předkládající soud, aby na IR byla uvalena „vyšetřovací vazba“ (tento akt je vnitrostátním zatýkacím rozkazem). IR se řízení osobně neúčastnil a byl zastupován obhájcem *ex offo*, který mu byl ustanoven.
- 5 Dne 25. května 2017 byl vydán evropský zatýkací rozkaz (EZR). V něm bylo uvedeno, že vnitrostátní zatýkací rozkaz byl vydán v nepřítomnosti IR a že vnitrostátní zatýkací rozkaz bude IR předán osobně při jeho předání po provedení výkonu evropského zatýkacího rozkazu, že bude poučen o svých právech a může toto rozhodnutí napadnout, přičemž bude poučen o možnostech, které v tomto ohledu má. Dále bylo poskytnuto poučení v tom smyslu, že opravný prostředek proti zatýkacímu rozkazu může podat až poté, co bude předán bulharským orgánům. O evropském zatýkacím rozkazu byl pořízen záznam do Schengenského informačního systému; IR stále nebyl vypátrán ani zatčen.
- 6 Dne 20. srpna 2019 předkládající soud evropský zatýkací rozkaz zrušil a předložil žádost o rozhodnutí o předběžné otázce ve věci C-649/19. Dne 28. ledna 2021 byl vydán rozsudek Soudního dvora C-649/19, ECLI:EU:C:2021:75.

Stručné shrnutí odůvodnění žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

K přípustnosti předběžných otázek

- 7 Tyto otázky se předkládají s ohledem na vydání evropského zatýkacího rozkazu vůči IR. Na základě odpovědí na tyto otázky předkládající soud zjistí, jak je třeba tento evropský zatýkací rozkaz vyplnit – například, zda do evropského zatýkacího rozkazu začlení vyrozumění obžalovaného o právech, která mu náležejí v souvislosti s vnitrostátním zatýkacím rozkazem, nebo zda prostřednictvím evropského zatýkacího rozkazu požádá vykonávající orgán, aby mu oznámil, kdy byl IR vypátrán nebo zatčen, a IR vyrozumí [až] poté, a dále, zda má předkládající soud vyžádané osobě doručit vnitrostátní zatýkací rozkaz, prostřednictvím něhož by k takovému poučení došlo, pokud se o vypátrání IR (ať již zatčeného či nikoli) dozví například v rámci komunikace s vykonávajícím orgánem probíhající na základě čl. 15 odst. 2 rámcového rozhodnutí 2002/584. Zatřetí předkládající soud rovněž potřebuje zjistit, jak má naložit s návrhem na zrušení zatýkacího rozkazu, který lze podat i bez vyrozumění.

- 8 Obě posledně uvedené hypotézy jsou reálné možnosti, které by zpravidla mohly nastat po vydání evropského zatýkacího rozkazu a před předáním dané osoby. Pokud by předkládající soud s podáním žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce vyčkal, až by skutečně nastaly, konkrétně až by byl IR vypátrán nebo až by podal návrh na zrušení zatýkacího rozkazu, nemohl by obdržet užitečnou odpověď, a to proto, že vydání rozhodnutí Soudního dvora, dokonce i v naléhavém řízení, vyžaduje více času než výkon evropského zatýkacího rozkazu.

Odůvodnění předběžných otázek

– Obecně

- 9 Předběžné otázky vyvstávají v souvislosti s opravnými prostředky, které vyžádaná osoba může podat proti zatýkacímu rozkazu (rozsudek ze dne 28. ledna 2021, IR, C-649/19, EU:C:2021:75, bod 69), a to konkrétně v období po zatčení vyžádané osoby ve vykonávajícím členském státě a před jejím předáním do vystavujícího státu.
- 10 Z rozsudku Soudního dvora ve věci C-649/19 vyplývá, že ustanovení článků 4, 6 a 7 směrnice 2012/13 se nevztahují na poskytování informací vyžádané osobě před tím, než bude předána. Z této směrnice tedy vystavujícímu justičnímu orgánu nevyplývá povinnost poskytnout vyžádané osobě informace dříve, než bude předána. Je však sporné, zda tomuto závěru brání zásady, na kterých se zakládá unijní právo.
- 11 Mimoto z bodů 79 a 80 uvedeného rozsudku vyplývá, že právo na účinnou soudní ochranu je zachováno, pokud se vyžádaná osoba proti zatýkacímu rozkazu může bránit po svém předání, takže *a contrario* není k zajištění účinné právní ochrany nutné, aby byl takový opravný prostředek poskytnut před předáním. Z uvedeného vyplývá otázka, zda by použití vnitrostátní právní úpravy, která poskytnutí takových informací a právo na podání opravného prostředku vyžaduje, a to dokonce i pokud se vyžádaná osoba nenachází na území daného státu, vedlo k porušení unijního práva.
- K použití článku 6 Smlouvy o EU ve spojení s článkem 6 Listiny ve spojení s čl. 5 odst. 4 a 2, jakož i odst. 1 písm. c) EÚLP
- 12 Podle článku 6 Smlouvy o EU Unie uznává práva obsažená v Listině. V článku 6 Listiny se uznává právo na svobodu a bezpečnost. Podle vysvětlení k Listině odpovídají práva vyplývající z článku 6 právům vyplývajícím z článku 5 EÚLP. Podle čl. 5 odst. 2 a 4 EÚLP má každý, kdo je zatčen na základě čl. 5 odst. 1 písm. c) EÚLP, právo seznámit se se skutkovými a právními důvody svého zatčení a napadnout u soudu zákonnost svého zbavení svobody. Proto je nezbytné znát názor ESLP.
- 13 Není pochyb o tom, že osoba, která byla zatčena na základě evropského zatýkacího rozkazu, spadá do oblasti působnosti čl. 5 odst. 1 písm. f) EÚLP. V případě, že vykonávající stát svědomitě splnil své povinnosti vyplývající z čl. 5

odst. 1 písm. f) EÚLP, avšak základem tohoto zatčení je vadný vnitrostátní zatýkácí rozkaz dožadujícího státu, ESLP jednoznačně rozhodl, že za porušení článku 5 odpovídá právě dožadující stát, přičemž se jeho odpovědnost stanoví podle čl. 5 odst. 1 písm. c) EÚLP.

- 14 Ohledně exterritoriality ESLP rozhodl, že každý stát sice v zásadě vykonává svou jurisdikci na svém území, za určitých okolností je ale možné, aby své pravomoci vykonával na území jiného státu. Přitom zůstává odpovědný za své jednání (rozsudky ESLP Stephens proti Maltě, č. 11956/07, bod 49, Vasiliciuc proti Moldavsku, č. 5944/11, bod 25, a Belozorov proti Rusku a Ukrajině, č. 43611/02, body 84 až 87).
- 15 Jak uvádí ESLP, může stát své pravomoci, včetně pravomocí v oblasti trestního práva, mimo jiné též [pravomoci] týkající se zatčení obviněného, vykonávat na území jiného státu, a to s jeho souhlasem.
- 16 ESLP se v několika projednávaných věcech zabýval otázkou, který stát odpovídá za zatčení v rámci vydávání, pokud dožádaný stát svědomitě jednal v souladu s vnitrostátním a mezinárodním právem, toto uvalení vazby je však stiženo vadou, jelikož vnitrostátní zatýkácí rozkaz, na jehož základě byla vydána žádost o vydání, měl v dožadujícím státě vady. V těchto případech ESLP zdůrazňuje, že podkladem pro zatčení podle čl. 5 odst. 1 písm. f) EÚLP je toto vadné vnitrostátní rozhodnutí dožadujícího státu. ESLP rovněž poukazuje na to, že dožadující členský stát musí zajistit, aby jeho vnitrostátní zatýkácí rozkaz byl platný. Z tohoto důvodu ESLP rozhodl, že pokud je vnitrostátní zatýkácí rozkaz, na jehož základě byla vydána žádost o vydání, vadný, nese odpovědnost za uvalení vazby ve vykonávajícím státě dožadující členský stát. V případě zatčení v dožádaném státě se jedná o zatčení podle čl. 5 odst. 1 písm. c) EÚLP.
- 17 ESLP neodmítl osobě, která byla v rámci vydávacího řízení zatčena na základě čl. 5 odst. 1 písm. f) ESLP, přiznat postavení „obviněného, který byl zatčen“ podle čl. 5 odst. 1 písm. c) EÚLP. Naopak – měl za to, že se na tuto zatčenou osobu vztahují záruky související s jejím postavením „obviněného“ v řízení před soudem, zejména presumpce nevinoty a právo podat opravný prostředek proti zatýkácímu rozkazu. Je třeba výslovně poukázat na skutečnost, že ESLP tato práva považuje za práva vůči vystavujícímu státu, který provádí řízení před soudem. Nepokládá je za práva vůči vykonávajícímu státu, který provádí vydávací řízení, jelikož tento stát nemůže opodstatněnost uvalení vazby posoudit v řízení před soudem.
- 18 Zatčení vyžádané osoby tedy podléhá dvojímu režimu, jelikož obviněný v řízení před soudem zůstává obviněným, i když byl zatčen v jiném státě. Vystavující justiční orgán musí zajistit záruky podle čl. 5 odst. 1 písm. c) EÚLP (a pokud zbavení osobní svobody trvá déle než po určitou dobu navíc i záruky podle čl. 5 odst. 3 a 4 EÚLP), zatímco vykonávající justiční orgán musí zajistit záruky podle čl. 5 odst. 1 písm. f) EÚLP.

- 19 ESLP nemá za to, že se požadavek uvedený v čl. 5 odst. 1 písm. c) EÚLP nevztahuje na období, kdy vnitrostátní zatýkácí rozkaz představuje základ pro evropský zatýkácí rozkaz, a uplatní se teprve po předání vyžádané osoby. V tomto smyslu vyznívá rovněž judikatura Soudního dvora Evropské unie. Soudní dvůr nikdy netvrdil, že na základě neplatného vnitrostátního zatýkácího rozkazu lze vydat platný evropský zatýkácí rozkaz. Naopak: Soudní dvůr konstatoval, že evropský zatýkácí rozkaz lze vydat pouze na základě platného vnitrostátního zatýkácího rozkazu [rozsudky ve věcech Bob-Dogi, C-241/15, ECLI:EU:C:2016:385, a (MM,) C-414/20 PPU, ECLI:EU:C:2021:4].
- 20 Článek 6 Listiny má stejný dosah jako článek 5 EÚLP, proto ze závěrů, k nimž ESLP dospěl v uvedených věcech, převedeno do roviny evropského práva, plyne, že k výkonu vnitrostátního zatýkácího rozkazu, na jehož základě byl vydán evropský zatýkácí rozkaz, dojde zatčením vyžádané osoby na území vykonávajícího státu.
- 21 Konkrétně zatčení z důvodu své dvojí povahy ve vykonávajícím státě vždy spadá do dvou právních kategorií, přičemž vyžádaná osoba je chráněna dvoufázově. První kategorii představuje zatčení podle v čl. 5 odst. 1 písm. f) EÚLP, resp. zatčení upravené v rámcovém rozhodnutí 2002/584 se všemi zárukami, které jsou tam stanoveny. Druhou kategorií představuje zatčení podle čl. 5 odst. 1 písm. c) EÚLP, resp. zatčení ve vykonávajícím státě, kterým se provádí výkon vnitrostátního zatýkácího rozkazu.
- 22 V tomto případě musí vyžádaná osoba od vystavujícího státu obdržet záruky podle čl. 5 odst. 2 a 4 EÚLP, které souvisejí s jejím postavením obviněného. V tom spočívá jistota, že vnitrostátní zatýkácí rozkaz je zákonný. Tuto jistotu lze zaručit pouze v případě, že je poskytnuto potřebné poučení o skutkových a právních důvodech zatčení a prostředcích, které umožňují jeho napadení.
- 23 Soudní dvůr rozhodl, že osoba, na kterou byl tento vnitrostátní zatýkácí rozkaz vydán, využila všech záruk vztahujících se k přijetí tohoto druhu rozhodnutí, zejména záruk vyplývajících ze základních práv (rozsudek ve věci [PF (nejvyšší státní zástupce Litvy),] C-509/18, ECLI:EU:C:2019:457, bod 48). Výraz „všechny záruky vztahující se k přijetí tohoto druhu rozhodnutí“ by měl být chápán tak, že tyto záruky se musí uplatnit v okamžiku zatčení podle čl. 5 odst. 1 písm. c) EÚLP, ke kterému – podle výše uvedených rozsudků ESLP – dochází prostřednictvím zatčení ve vykonávajícím státě. Tento výraz by měl zahrnovat i poskytnutí informací o zatýkáčím rozkazu, pokud byl vydán v nepřítomnosti dotčené osoby, jelikož by tak v souladu s čl. 5 odst. 2 a 4 EÚLP byly poskytnuty informace o skutkových a právních důvodech zatčení a prostředcích, které umožňují napadení zatýkáčím rozkazu.
- 24 Za těchto okolností si předkládající soud klade výše uvedenou otázku, a to zda – pokud by při vydání evropského zatýkáčím rozkazu nevynaložil žádné úsilí, aby vyžádanou osobu informoval o skutkových a právních důvodech zatčení a o prostředcích, které umožňují napadení zatýkáčím rozkazu, zatímco se tato osoba

nachází na území vykonávajícího státu – by toto opomenutí bylo v souladu s článkem 6 Listiny, pokud je třeba toto ustanovení chápat tak, jak ESLP chápe čl. 5 odst. 1 písm. c)?

– K použití čl. 47 prvního pododstavce Listiny

- 25 Vystává otázka, zda je požadavek na „účinné prostředky nápravy“ uvedený v článku 47 Listiny splněn v případě, že by vystavující justiční orgán nevynaložil žádné úsilí, aby vyžádanou osobu informoval o jejích právech, která jí náleží coby osobě, vůči které směřuje zatýkácí rozkaz (tj. aby ji informoval o skutkových a právních důvodech jejího zatčení a případných opravných prostředcích), zatímco se tato osoba nachází na území jiného státu a vztahuje se na ni evropský zatýkácí rozkaz, [a] je tam popřípadě zatčena.
- 26 Odpověď na tuto otázku nepochybně závisí na tom, zda má obžalovaný podle čl. 47 prvního pododstavce Listiny právní zájem na tom, aby byl informován a mohl napadnout vnitrostátní zatýkácí rozkaz, zatímco se nachází na území jiného státu, obzvlášť, pokud tam popřípadě byl zatčen, [a] zejména, zda mu toto napadení může být ku prospěchu, a to především v kontextu probíhajícího řízení týkajícího se evropského zatýkácího rozkazu.
- 27 Z výše uvedených rozsudků ESLP lze vyvodit, že vyžádaná osoba musí mít veškerá práva, která by měla, pokud by byla zatčena na území [vystavujícího] státu. Zejména musí mít právo dozvědět se o skutkové a právní okolnosti svého zatčení, které vyplývá z čl. 5 odst. 2 EÚLP, a právo napadnout zákonnost [svého] zatčení, které vyplývá z čl. 5 odst. 4 EÚLP. Vyžádaná osoba by [pak] byla s to zatčení napadnout u vystavujícího orgánu a chránit tak své zájmy vůči vykonávajícímu orgánu, který ji skutečně zatkl.
- 28 Vystává otázka účinného opravného prostředku v oblasti působnosti unijního práva, a to právního prostředku sloužícího k ochraně před výkonem evropského zatýkácího rozkazu ve vykonávajícím státě, mimo jiné i před zatčením ve vykonávajícím státě. Konkrétně by tento opravný prostředek představoval možnost bránit se proti vnitrostátnímu zatýkácímu rozkazu, na jehož základě byl vydán evropský zatýkácí rozkaz, který by zase byl podkladem pro možné zatčení ve vykonávajícím státě. Nelze opomenout, že právě tento vnitrostátní zatýkácí rozkaz je základem obou následujících kroků.
- 29 Otázka účinného prostředku nápravy podle čl. 47 prvního pododstavce Listiny vystává zejména v kontextu probíhajícího řízení týkajícího se evropského zatýkácího rozkazu. V takovém případě napadení zákonnosti vnitrostátního zatýkácího rozkazu v případě, že se vyžádaná osoba stále ještě nachází na státním území vykonávajícího státu, představuje formu ochrany proti evropskému zatýkácímu rozkazu, který byl vydán na základě [tohoto] vnitrostátního rozhodnutí. Toto napadení rovněž představuje formu ochrany proti zatčení vyžádané osoby v průběhu provádění výkonu evropského zatýkácího rozkazu ve vykonávajícím státě. Konkrétně se vyžádaná osoba může bránit napadením

zatčení podle článku 12 rámcového rozhodnutí 2002/584, ale i napadením vnitrostátního zatýkacího rozkazu, který tvoří základ celého řízení týkajícího se evropského zatýkacího rozkazu.

- 30 Ve svém rozsudku ve věci C-649/19 Soudní dvůr konstatuje, že právo na účinnou soudní ochranu podle článku 47 Listiny nevyžaduje, aby vyžádaná osoba mohla své vzetí do vazby u vystavujícího orgánu napadnout před svým předáním (bod 79); proto jí před jejím předáním nemusí být za účelem umožnění takového napadení poskytnuto náležité poučení (bod 80). Účinná je tudíž pouze taková soudní ochrana, ke které dojde po předání dotčené osoby.
- 31 Vystává tak otázka účinných opravných prostředků v případě existence mezinárodního prvku, a to pokud justiční orgán vydá vnitrostátní zatýkací rozkaz a následně na jeho základě vydá evropský zatýkací rozkaz a poté jiný vnitrostátní justiční orgán vyžádanou osobu zatkne za účelem provedení výkonu evropského zatýkacího rozkazu. V tomto případě napadení vnitrostátního zatýkacího rozkazu (který tvoří základ celého řízení) představuje právní prostředek ochrany proti výkonu evropského zatýkacího rozkazu.
- 32 Pokud by takový právní prostředek sloužící k napadení byl vyžádané osobě poskytnut teprve po předání, tedy po skončení řízení týkajícího se výkonu evropského zatýkacího rozkazu, lze na základě tohoto prostředku konstatovat pouze protiprávnost vnitrostátního zatýkacího rozkazu a na jejím základě protiprávnost evropského zatýkacího rozkazu a na jejím základě zase protiprávnost zatčení ve vykonávajícím státě, tento prostředek ale nemůže vést k její nápravě. Jednalo by se o konstatování *ex post*, jelikož škodlivé následky by již nastaly. Na základě tohoto opravného prostředku by nebylo možno zjistit tyto škodlivé následky včas, aby byly, pokud možno, co nejvíce minimalizovány. Takovýto opravný prostředek ve skutečnosti není účinný.
- 33 Účinná právní ochrana je ochrana, která je poskytnuta včas: tehdy, když ji dotčená osoba potřebuje. Vyžádaná osoba potřebuje opravné prostředky již v době, kdy proti ní byl v původním řízení vydán vnitrostátní zatýkací rozkaz, a tím spíše v době, kdy byl tento zatýkací rozkaz vykonán prostřednictvím zatčení ve vykonávajícím státě.
- 34 Nelze mít za to, že rámcové rozhodnutí 2002/584 vylučuje možnost informovat vyžádanou osobu o vnitrostátním zatýkacím rozkazu. Tato právní ochrana týkající se poskytování informací, která se uplatní i v případě, že vyžádaná osoba nebyla zatčena, je zajištěna změnou tohoto rámcového rozhodnutí provedenou rámcovým rozhodnutím 2009/299. Tato právní ochrana se však vztahuje pouze na poskytnutí informací o meritorním rozhodnutí v případě vydání evropského zatýkacího rozkazu za účelem výkonu trestu po odsouzení v nepřítomnosti – čl. 4a odst. 2 [rámcového rozhodnutí 2002/584 ve znění] rámcového rozhodnutí 2009/299; v tomto případě je vždy nutno vyžádanou osobu informovat o tom, že byla odsouzena. To, co mají oba případy evropského zatýkacího rozkazu – [evropský zatýkací rozkaz vydaný] za účelem trestního stíhání a za účelem výkonu trestu –

společné, je zatčení vyžádané osoby v rámci výkonu vnitrostátního zatýkacího rozkazu, které následuje okamžitě po předání. Z tohoto důvodu by záruky týkající se účinných opravných prostředků, které jsou dostupné před tímto předáním, měly být podobné. Mimoto je právě v případě evropského zatýkacího rozkazu vydaného za účelem trestního stíhání poskytnutí informací před předáním zapotřebí naléhavěji.

- 35 Podobným směrem se ubírají bod 46 odůvodnění a čl. 10 odst. 4 až 6 směrnice 2013/48, jakož i bod 21 odůvodnění a čl. 5 odst. 2 směrnice 2016/1919. Tato ustanovení se týkají pomoci poskytované vyžádané osobě obhájcem ve vystavujícím členském státě, který poskytuje pomoc obhájci ve vykonávajícím členském státě tím, že mu poskytuje informace a poradenství, aby umožnil účinný výkon práv vyžádané osoby před vykonávajícím orgánem. Vyžádaná osoba tedy má, již zatímco se nachází ve vykonávajícím státě, uznané právo informovat se – prostřednictvím svého advokáta – o aspektech řízení před soudem, na jehož základě byl vydán evropský zatýkací rozkaz. Nejdůležitějším [z těchto aspektů] je nepochybně vnitrostátní zatýkací rozkaz (to znamená skutkové a právní důvody zatčení).
- 36 Dále je nutno provést srovnání s právní úpravou evropského vyšetřovacího příkazu podle směrnice 2014/41 (Úř. věst. 2014, L 130, s. 1). Podle článku 14 této směrnice je dotčené osobě zejména přiznáno právo napadnout vyšetřovací příkaz u vystavujícího orgánu – a to již před jeho výkonem.
- 37 Evropskému zatýkacímu rozkazu a evropskému vyšetřovacímu příkazu je společné, že se jimi zasahuje do právní sféry určité osoby, která pobývá na území státu, a to prostřednictvím jeho orgánů, ale na žádost orgánů jiného státu. Rozdíl nepochybně spočívá v tom, že v případě evropského zatýkacího rozkazu je daný zásah násobně závažnější než zásah při uplatnění evropského vyšetřovacího příkazu. Existuje i další rozdíl: směrnice 2014/41 byla přijata 12 let po rámcovém rozhodnutí 2002/584, proto v ní jsou jednoznačně zakotveny novější, vyšší standardy ochrany základních práv.
- 38 Z žádného předpisu unijního práva, který se přímo nebo nepřímo týká postavení osoby vyžádané prostřednictvím evropského zatýkacího rozkazu nebo zatčené na jeho základě, tedy neplyne, že vyžádaná osoba – zejména v případě, že byla ve vykonávajícím státě zatčena – nemá právní zájem na tom, aby byla vystavujícím orgánem informována o skutkových a právních důvodech zatčení a o prostředcích, které umožňují napadení zatýkacího rozkazu.

– Ke třetí fázi ochrany

- 39 Soudní dvůr rozhodl, že při vydávání evropského zatýkacího rozkazu je poskytována dvoufázová soudní ochrana (rozsudek Soudního dvora, [OG (Parquet de Lübeck),] C-508/18 a C-82/19, ECLI:EU:C:2019:456, body 67 a 68). První fáze se uplatňuje při vydání vnitrostátního zatýkacího rozkazu a druhá při vydání

evropského zatýkacího rozkazu. Oběma fázím ochrany je společná neúčast obžalovaného. Ten nemá žádnou možnost vyjádřit se.

- 40 Aby bylo dosaženo skutečně účinné ochrany, je nutno uznat nezbytnost třetí fáze ochrany, která navazuje na obě první fáze, a to ochrany před vystavujícím orgánem v průběhu výkonu evropského zatýkacího rozkazu, zatímco se vyžádaná osoba nachází ve vykonávajícím státě (v tomto smyslu rozsudek ve věci C-452/16, Poltorak, ECLI:EU:C:2016:858, body 39 a 44).
- 41 Podle vysvětlivek k Listině její čl. 47 první pododstavec odpovídá článku 13 EÚLP a poskytuje ochranu, která je dokonce širší. Zdůrazňuje se, že „v právu Unie [...] je zaručeno právo na účinnou soudní ochranu“. Ve skutečnosti „účinnou soudní ochranu“ neposkytuje ani první, ani druhá fáze ochrany. Tyto fáze samy o sobě tedy nedosahují úrovně stanovené čl. 47 prvním pododstavcem Listiny. Sama podstata soudní kontroly vyžaduje uplatňování práva být slyšen, a nikoli vydání rozhodnutí, které je založeno pouze na návrhu podaném na základě obžaloby. Opět je třeba připomenout, že tyto argumenty se týkají řízení před vystavujícím justičním orgánem, který musí zajistit účinnou soudní ochranu až do předání dotčené osoby.
- K přiměřenosti
- 42 Soudní dvůr zdůrazňuje význam přiměřenosti při vydávání evropského zatýkacího rozkazu (rozsudek ve věci Kovalkovas, C-477/16 PPU, ECLI:EU:C:2016:861, bod 47). O této přiměřenosti nelze náležitě rozhodnout, pokud se nebere v potaz stanovisko obžalovaného, a to včetně informací, které ozřejmují, zda se pokouší uniknout spravedlnosti.
- 43 Pokud by vyžádaná osoba disponovala účinným právním prostředkem, který umožňuje napadení vnitrostátního zatýkacího rozkazu, zatímco se [tato osoba] nachází ve vykonávajícím státě, vedlo by to ke snížení počtu nepřiměřených evropských zatýkacích rozkazů, resp. k nárůstu případů zrušení takových nepřiměřených evropských zatýkacích rozkazů před předáním dotčené osoby.
- 44 Vzhledem k tomu, že se soudy samy považují za ochránce základních práv vyžádaných osob, vnucuje se závěr, že je vyžádané osobě třeba zajistit účinný prostředek k ochraně těchto práv před soudem, a to před tím, než bude předána. To znamená, že musí být řádně informována o obsahu vnitrostátního zatýkacího rozkazu a o právních prostředcích, které umožňují jeho napadení.
- 45 Podstatou projednávané žádosti je tedy otázka, zda účinky článku 47 Listiny nastávají i v době provádění výkonu evropského zatýkacího rozkazu před předáním vyžádané osoby, takže tento článek brání tomu, aby vystavující soudní orgán vyžádanou osobu vůbec neinformoval o skutkových a právních důvodech jejího zatčení a o prostředcích, které umožňují jeho napadení.
- K právu na volný pohyb podle čl. 3 odst. 2 Smlouvy o EU a čl. 20 odst. 2 písm. a) a čl. 21 odst. 1 SFEU

- 46 Na základě tohoto práva má každý občan Evropské unie – a takovým občanem IR, který má bulharskou státní příslušnost, nepochybně je – právo svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států. Podle judikatury Soudního dvora by toto právo bylo omezeno, pokud by byl někdo znevýhodněn pouze proto, že využil své svobody pohybu. Tuto zásadu je třeba uplatňovat dokonce i na trestněprávní ustanovení [rozsudek ve věci (ZW,) C-454/19, ECLI:EU:C:2020:947, body 27 a 30], a vztahuje se proto i na pravidla trestního řízení, jako je pravidlo týkající se práva na informace, dotčené v původním řízení.
- 47 V projednávaném případě by IR, pokud by tohoto práva nevyužil a byl by zatčen na území [vystavujícího] státu, měl k dispozici celou řadu práv, obdržel by totiž kopii zatýkacího rozkazu a tím i přístup ke skutkovým a právním důvodům tohoto zatčení a byl by informován o právu napadnout zatýkací rozkaz; pokud by tohoto práva využil, soud by o tomto napadení neprodleně rozhodl.
- 48 Ale pouze proto, že využil svého práva svobodně se pohybovat nebo pobývat, by tato práva nemohl uplatnit, ačkoli by mu podle vnitrostátního práva formálně náležela. Důvodem je neexistence postupu zajišťujícího náležitě poskytnutí informací o obsahu vnitrostátního zatýkacího rozkazu ve vykonávajícím státě a z toho plynoucí neposkytnutí těchto informací ze strany předkládajícího soudu.
- 49 Nelze mít za to, že se postavení obžalovaného, který pobývá v daném státě, podstatně liší od postavení obžalovaného, který pobývá na území jiného členského státu, takže by bylo odůvodněno rozdílné zacházení.
- 50 Ve skutečnosti vykonávající justiční orgán za účelem zatčení a předání obviněného jedná z pověření vystavujícího justičního orgánu. Pokud vystavující justiční orgán může vykonávající justiční orgán pověřit provedením určitých úkonů vůči obžalovanému, které porušují jeho práva, a to jeho zatčením a předáním, pak má i možnost pověřit jej, aby obžalovanému předal náležitě informace, které mají přímou spojitost se zatčením a předáním.
- 51 Podle judikatury Soudního dvora je omezení volného pohybu odůvodněné, pokud se zakládá na objektivních hlediscích obecného zájmu a je přiměřené cíli, který je legitimní. V projednávané věci jediné odůvodnění tohoto nerovného zacházení spočívá v okolnosti, že unijní právo, konkrétně směrnice 2012/13, nestanoví možnost, na jejímž základě by soud vydávající zatýkací rozkaz mohl obžalovaného informovat o tomto rozhodnutí včetně možnosti napadnout je, pokud k zatčení dojde na území jiného členského státu na základě evropského zatýkacího rozkazu. Podle rozsudku ve věci C-649/19 je poskytnutí těchto informací nezbytné až po předání dotčené osoby.
- 52 Vystává otázka, zda neexistence výslovného odkazu na poskytnutí takových informací v rámcovém rozhodnutí 2002/584 nebo obtíže, které v souvislosti s poskytnutím těchto informací vznikají v praxi, představují dostatečné odůvodnění nerovného zacházení, jehož důvod spočívá v tom, že bylo využito právo na volný pohyb.

53 Bylo by možné využít „doručení informací“ (čl. 15 odst. 3 a bod 5 třetí věta odůvodnění rámcového rozhodnutí 2002/584). Ani okolnost, že vystavující orgán vykonávajícímu orgánu doručí určité informace [kopii vnitrostátního zatýkacího rozkazu, která zároveň (obsahuje) informace o skutkových a právních důvodech zatčení a prostředcích, které umožňují napadení zatýkacího rozkazu], které vykonávající orgán předá vyžádané osobě, jakmile bude posledně uvedená osoba zatčena, ani – pro případ, že vyžádaná osoba v důsledku těchto informací podala proti zatýkacímu příkazu opravný prostředek a zatýkací rozkaz byl zrušen – okolnost, že vystavující orgán vykonávajícímu orgánu doručí oznámení o tom, že evropský zatýkací rozkaz byl zrušen, by přitom nebylo možno posuzovat jako okolnosti, které odporují systému rámcového rozhodnutí.

– K zásadě rovného zacházení

54 Vystává otázka, zda zásada rovného zacházení brání tomu, aby se vystavující orgánu rozhodl upustit od jakéhokoli vyrozumění vyžádané osoby o skutkových a právních důvodech zatčení a o možnosti podat návrh na zrušení zatýkacího rozkazu, zatímco se tato osoba nachází v jiném členském státě.

55 Vystává otázka, zda se jedná o porušení zásady rovného zacházení, pokud obžalovaný v oblasti působnosti unijního práva nepožívá téže ochrany, které by požíval ve vnitrostátní situaci, a zejména, zda vystavující justiční orgán musí zajistit takovou úroveň ochrany, které by obžalovaný požíval, pokud by se nacházel v daném státě, nebo zda musí za účelem jejího zajištění přinejmenším vynaložit určité úsilí.

– K zásadě vzájemné důvěry

56 Soudní dvůr již poukázal na skutečnost, že se zásada vzájemného uznávání, jejímž výrazem je evropský zatýkací rozkaz, zakládá na zásadě vzájemné důvěry, zejména na důvěře v to, že vyžádaná osoba požívá práva na náležité opravné prostředky přiznaného vystavujícím státem.

57 V projednávaném případě by tato důvěra mohla být ohrožena právě specifickým vývojem řízení. Pokud tedy vyžádaná osoba u vykonávajícího justičního orgánu vznese námitky proti zákonnosti vnitrostátního zatýkacího rozkazu, na jehož základě byl vydán evropský zatýkací rozkaz, nemůže vykonávající justiční orgán o těchto námitkách rozhodnout. O těchto námitkách může rozhodnout pouze vystavující justiční orgán, a to v přiměřené lhůtě, aby dané rozhodnutí neztratilo svůj smysl.

58 V důsledku toho, že vyžádaná osoba nemá náležitou možnost předložit své námitky vystavujícímu orgánu, by vykonávající orgán stál před dilematem, zda vykoná evropský zatýkací rozkaz, o kterém dokonce i v případě, že v minulosti zřejmě existovaly důvody pro jeho vydání, s jistotou neví, zda tyto důvody s ohledem na námitky vznesené vyžádanou osobou, které nebyly a až do předání této osoby ani nebudou zodpovězeny vystavujícím justičním orgánem, trvají i nadále.

- 59 To může na mechanismus zavedený rámcovým rozhodnutím 2002/584 působit pouze destruktivně, jelikož by vykonávající orgán byl nucen vykonat evropský zatýkácí rozkaz, v jehož případě s jistotou neví, zda ve vystavujícím státě skutečně byla zachována základní práva vyžádané osoby.

Ke druhé předběžné otázce

- 60 Vnitrostátní právo stanoví povinnost informovat obžalovaného (prostřednictvím předání kopie vnitrostátního zatýkácího rozkazu) o skutkových a právních důvodech jeho zatčení a o možnosti zatýkácí rozkaz napadnout. Tento požadavek neodpadá proto, že byl obžalovaný zatčen na cizím území, a je zachovávan při stanovení podmínek vydání, protože vnitrostátní zatýkácí rozkaz je součástí spisu. Pokud je ale vydán evropský zatýkácí rozkaz, nemá vyžádaná osoba žádnou možnost takové informace získat, jelikož rámcové rozhodnutí 2002/584 nestanoví žádný postup pro informování vyžádané osoby ze strany vystavujícího justičního orgánu, a to ani o důvodech zatčení a prostředcích, které umožňují napadení zatýkácího rozkazu. Zároveň se v poslední větě bodu 12 [jeho] odůvodnění uvádí, že [rámcové rozhodnutí] nebrání členskému státu v tom, aby uplatňoval své zásady týkající se práva na spravedlivý proces.
- 61 Jak lze dovodit z rozsudku Soudního dvora C-649/19, nelze směrnici 2012/13 vykládat v tom smyslu, že vystavujícímu justičnímu orgánu ukládá povinnost informovat vyžádanou osobu o vnitrostátním zatýkáčím rozkazu a o možnostech jeho napadení. Směrnice spíše stanoví minimální normy, netýká se informací, které lze poskytnout na základě vnitrostátního práva. Členské státy přitom mohou práva stanovená v této směrnici rozšířit a poskytovat vyšší úroveň ochrany; uplatňování této směrnice nevede ke zrušení práv, která obžalovanému náleží na základě vnitrostátního práva, pokud tato práva poskytují vyšší úroveň ochrany.
- 62 Na první pohled tedy okolnost, že ani v rámcovém rozhodnutí, ani ve směrnici není stanovena povinnost vystavujícího orgánu poskytnout obžalovanému, vůči němuž byl vydán evropský zatýkácí rozkaz a který byl vypátrán nebo dokonce zatčen v jiném členském státě, nezbytné informace, tedy vystavující orgán nezprošťuje povinnosti tyto informace poskytnout a rozhodnout o návrhu obžalovaného na zrušení zatýkácího rozkazu, kterou ukládá vnitrostátní právo.
- 63 Zároveň by při bližším zkoumání bylo možno mít za to, že unijní právo vyžaduje, aby takové informace nebyly poskytnuty a aby nebylo rozhodnuto o případném návrhu na zrušení zatýkácího rozkazu. Tyto úkony by bylo nutno provést až po předání dotčené osoby, na území [vystavujícího] státu. [Odkazy a rozbor rozsudku Soudního dvora ze dne 28. ledna 2021, IR, C-649/19, EU:C:2021:75, a dalších rozsudků Soudního dvora.]
- 64 Podle judikatury Soudního dvora je účelem informací obsažených v evropském zatýkáčím rozkazu poskytnout minimální formální údaje, jež jsou nezbytné pro to, aby vykonávající justiční orgány mohly rychle provést evropský zatýkácí rozkaz tím, že neprodleně rozhodnou o předání (C-367/16, Piotrowski,

ECLI:EU:C:2018:27, bod 59). Zároveň je zřejmé, že vyrozumění vyžádané osoby o obsahu vnitrostátního zatýkacího rozkazu (tj. o skutkových a právních důvodech zatčení a prostředcích, které umožňují napadení zatýkacího rozkazu) nesouvisí s rozhodnutím vykonávajícího orgánu o předání vyžádané osoby. Proto nelze využít možnosti, která je uvedena v čl. 15 odst. 2 rámcového rozhodnutí 2002/584 a týká se poskytnutí informací, neboť využití této možnosti je nejzazším opatřením, které je stanoveno pouze pro ty mimořádné případy, kdy má vykonávající justiční orgán za to, že nemá k dispozici všechny nezbytné formální údaje, aby mohl neprodleně rozhodnout o předání.

- 65 Jedná se tudíž o vědomé rozhodnutí unijního normotvůrce, který formuloval rámcové rozhodnutí 2002/584 i směrnici 2012/13, které opakovaně potvrdil Soudní dvůr, který [tyto právní akty] mimo jiné vykládá ve světle právních zásad unijního práva, které sám stanovil. Na základě tohoto rozhodnutí nesmí obžalovaný, vůči němuž byl vydán evropský zatýkací rozkaz a který na jeho základě zřejmě bude zatčen, až do svého předání do vystavujícího státu využít svých práv, které mu přiznává vnitrostátní právo. Proto je vnitrostátní právní úprava, která v tomto ohledu nečiní žádné rozdíly a obžalovanému tato práva přiznává, i pokud je vůči němu vydán evropský zatýkací rozkaz, a to i v případě, že byl na základě tohoto zatýkacího rozkazu zatčen, v rozporu s unijním právem.
- 66 Z toho vyplývá druhá předběžná otázka, a to zda je třeba vnitrostátní právo s přihlédnutím k přednosti unijního práva před vnitrostátním právem vykládat restriktivně a úzce, takže práva, která obžalovanému poskytuje vnitrostátní právo [(právo) být informován o skutkových a právních důvodech zatčení a prostředcích, které umožňují napadení zatýkacího rozkazu] a povinnosti soudu tyto informace poskytnout, které jim odpovídají, se na obžalovaného, vůči němuž byl vydán evropský zatýkací rozkaz a který na základě tohoto zatýkacího rozkazu zřejmě bude zatčen, nevztahují až do jeho předání na území [vystavujícího] státu a nepoužijí se.
- 67 Řečeno konkrétněji a přeneseno na skutkový stav dotčený v původním řízení: Je otázkou, zda předkládající soud při vydávání evropského zatýkacího rozkazu, nebo později, až se dozví o zatčení IR na území jiného členského státu, nesmí přijmout žádná opatření za účelem jeho vyrozumění o právech, která má jako osoba, vůči které byl vydán vnitrostátní zatýkací rozkaz, v rámci jehož výkonu byl na základě tohoto evropského zatýkacího rozkazu zatčen, a to ani v případě, pokud by tak soud mohl snadno učinit – například jako odpověď na žádost podle čl. 15 odst. 2 rámcového rozhodnutí 2002/584.
- 68 Pochybnosti vyvolává okolnost, že vnitrostátní právní úprava, která nečiní rozdíly v závislosti na tom, zda byl vnitrostátní zatýkací rozkaz vykonán prostřednictvím zatčení obžalovaného na území daného státu, nebo na území jiného členského státu, jelikož mu poskytuje též právní prostředek k ochraně jeho práv, a to meritorní rozhodnutí o zrušení zatýkacího rozkazu, je v rozporu s unijním právem. Z tohoto důvodu se předkládá druhá část druhé předběžné otázky, a to zda předkládající soud v návaznosti na návrh IR na zrušení zatýkacího rozkazu může

upustit od bezodkladného přezkoumání jeho návrhu a rozhodnout o něm až po jeho předání v rámci výkonu evropského zatýkacího rozkazu.

Ke třetí předběžné otázce

- 69 Tato otázka si zachová svou závažnost bez ohledu na to, zda z odpovědi na první otázku vyplýne, že unijní právo vyžaduje, aby byl obžalovaný informován o svých právech, nebo zda z odpovědi na druhou otázku vyplýne, že unijní právo poskytnutí těchto informací nebrání. V obou případech by předkládající soud musel vynaložit určité úsilí, aby vyžádanou osobu informoval o zatýkacím rozkazu (tj. o skutkových a právních důvodech zatčení a prostředcích, které umožňují napadení zatýkacího rozkazu).
- 70 Vzhledem k tomu, že je vyžádaná osoba stíhána za pomoci evropského zatýkacího rozkazu, vyvstává otázka, zda má k poskytnutí těchto informací dojít formou uvedení příslušného poučení v tomto rozkazu. To je však v rozporu s článkem 8 rámcového rozhodnutí 2002/584 a formulářem, který je jeho součástí, a je to i v rozporu se základní myšlenkou rámcového rozhodnutí, jelikož by to vedlo k přílišnému rozšíření obsahu evropského zatýkacího rozkazu. Na druhou stranu se takovéto poskytnutí informací s ohledem na povinnost vykonávajícího orgánu předat tento zatýkací rozkaz vyžádané osobě (čl. 11 odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584) jeví jako účinné.
- 71 Jiná možnost spočívá v tom, že se do evropského zatýkacího rozkazu začlení žádost adresovaná vykonávajícímu justičnímu orgánu, aby v případě vypátrání vyžádané osoby vystavující justiční orgán informoval již na počátku řízení týkajícího se evropského zatýkacího rozkazu nebo jakmile bude vyžádaná osoba zatčena. V návaznosti na to může dožadující orgán podniknout kroky potřebné k poskytnutí informací. Taková žádost přitom očividně nespadá do působnosti rámcového rozhodnutí 2002/584, a neexistuje žádný právní základ pro to, aby jí bylo vyhověno.
- 72 Soudní dvůr, který zná unijní právo nejlépe, má bezpochyby nejlepší předpoklady k tomu, aby poskytl užitečnou odpověď na otázku, kdy a jak mají být informace poskytnuty a jaká ustanovení unijního práva je třeba použít, pokud je zapotřebí součinnosti vykonávajícího justičního orgánu.